

TEMA 9. UČLOVEČENJE

1. DEJANJE UČLOVEČENJA

Dejanje, s katerim druga božja oseba (Beseda) prevzame človeško naravo, je delo vseh treh božjih oseb. Učlovečenje Boga je učlovečenje Sina, ne Očeta, niti Svetega Duha. Kljub temu je bilo učlovečenje delo celotne Trojice. Zato je v Svetem pismu včasih pripisano Bogu Očetu (*Heb 10,5; Gal 4,4*) ali samemu Sinu (*Flp 2,7*) ali pa Svetemu Duhu (*Lk 1,35; Mt 1,20*). Na ta način je poudarjeno, da je bilo učlovečenje eno samo dejanje, skupno vsem trem božjim osebam. Sveti Avguštin razlaga, da je »to, da je Marija spočela in rodila, delo Trojice, kajti dela Trojice so neločljiva.«¹ Gre za božje dejanje *ad extra*, katerega učinki so zunaj Boga, v ustvarjeninah, je skupno delo treh božjih oseb, kajti ena sama je božja bit, ki je neskončna božja moč (prim. *Katekizem*, 258).

Učlovečenje Besede nima učinka na božjo svobodo, kajti Bog bi lahko odločil, da se Beseda ne učloveči, ali pa da se učloveči kakšna druga božja oseba. Vendar pa to, da je Bog neskončno svoboden, ne pomeni, da so njegove odločitve arbitrarne, in to tudi ne zanika, da je razlog njegovega delovanja ljubezen. Zaradi tega teologi navadno iščejo razloge primernosti, ki jih je mogoče razbrati iz različnih božjih odločitev, tako kot se kažejo v ojkonomiji odrešenja. S tem skušajo zgolj predočiti čudovito modrost in skladnost, ki je prisotna v vsakem božjem dejanju, ne pa morebitno nujnost Boga.

2. DEVICA MARIJA, BOŽJA MATI

Devica Marija je bila vnaprej od vekomaj določena, da postane Mati Boga, skupaj z učlovečenjem Besede: »v Kristusovi skrivnosti je Marija *navzoča* že "pred stvarjenjem sveta" kot tista, ki jo je Oče "izbral" za *Mater* svojega Sina pri učlovečenju, in skupaj z Očetom jo je izbral Sin ter jo za večno izročil Duhu svetosti.«² Božja izvolitev spoštuje svobodo svete Marije, kajti »Oče usmiljenja je hotel, naj v božjih sklepkih vnaprej določena mati pred izvršitvijo učlovečenja da svojo privolitev, da bi tako žena prispevala tudi k življenju, kakor

¹ SV. AVGUŠTIN, *De Trinitate*, 2, 5, 9; prim. IV. lateranski koncil: DS 801.

² JANEZ PAVEL II., enc. *Redemptoris Mater*, 25. 3. 1987, 8; prim. Pij IX., bula *Ineffabilis Deus*; Pij XII., bula *Munificentissimus Deus*, AAS 42(1950)9768; PAVEL VI., ap. spod. *Marialis cultus*, 25; CIC, 488.

je prispevala k smrti (C 56; prim. 61)« (*Katekizem*, 488). Zato so že v starih časih cerkveni očetje v Mariji videli novo Evo.

»Bog je Marijo, da bi postala Odrešenikova mati, "obogatil z darovi, vrednimi takšne naloge" (C 56)« (*Katekizem*, 490). Nadangel Gabrijel jo ob oznanjenju pozdravi z besedami »milosti polna« (*Lk* 1,28). Preden se je Beseda učlovečila, je Marija že bila polna milosti zaradi njenega odgovora na prejete darove. Milost, ki jo je prejela, jo naredi za Bogu všečno in jo pripravi na to, da bo postala deviška Mati Odrešenika. Popolnoma prevzeta od božje milosti je mogla svobodno privoliti na oznanjenje njene poklicanosti (prim. *Katekizem*, 490). »Tako je Marija dala božji besedi svojo privolitev in postala Jezusova mati. In ko je z vsem srcem in neovirana od kakršnega koli greha sprejela odrešenjsko božjo voljo, je sama sebe popolnoma v celoti izročila osebi in delu svojega Sina, da bi v odvisnosti od njega in skupaj z njim služila po božji milosti skrivnosti odrešenja (prim. C 56)« (*Katekizem*, 494). Vzhodni cerkveni očetje Božjo Mater navadno imenujejo »vso sveto« in »slavijo jo kot "prosto vsakega madeža greha, na neki način oblikovano od Svetega Duha in narejeno za novo stvar" (C 56). Po božji milosti je Marija vse svoje življenje ostala obvarovana vsakega osebnega greha« (*Katekizem*, 493).

Marija je bila odrešena že pri svojem spočetju: »To izpoveduje verska resnica o brezmadežnem spočetju, ki jo je 1854 razglasil papež Pij IX.: "Blažena Devica Marija je bila v prvem trenutku svojega spočetja obvarovana vsakega madeža izvirnega greha, in sicer po edinstveni milosti in posebni pravici, ki ji jo je podelil vsemogočni Bog glede na zasluženje Kristusa Jezusa, Zveličarja človeškega rodu" (DS 2803)« (*Katekizem*, 491). Brezmadežno spočetje razodeva zastojno ljubezen Boga, saj je bila to božja pobuda in ne Marijina, ampak Kristusova zasluga. »Ta "sijaj popolnoma edinstvene svetosti", s katerim je bila "obdarjena od prvega trenutka" (C 56), ji v celoti prihaja od Kristusa: Marija je "zaradi zasluženja svojega Sina odrešena na odličnejši način" (C 53)« (*Katekizem*, 492).

Sveta Marija je Božja Mati: »Tisti namreč, katerega je kot človeka spočela od Svetega Duha in ki je po mesu postal resnično njen Sin, je večni Očetov Sin, druga oseba presvete Trojice. Cerkev izpoveduje, da je Marija resnično Božja Mati (prim. DS 251: S 172)« (*Katekizem*, 495). Seveda ni rodila božanskosti, temveč človeško telo Besede, s katerim se je takoj zedinila njegova duša, od Boga ustvarjena kakor vse druge, in tako je nastala človeška narava, ki jo je v istem trenutku nase prevzela Beseda.

Marija je bila vedno Devica. Cerkev že od davnine v *credu* izpoveduje in v svoji liturgiji slavi »Marijo kot (...) "vedno devico" (prim. C 52)« (*Katekizem*, 499; prim. *Katekizem*, 496-507). Ta vera Cerkve se odseva v starodavnem obrazcu: »Devica pred porodom, med porodom in po porodu.« Od vsega začetka »je Cerkev izpovedovala, da je bil Jezus spočet samo z močjo Svetega Duha v naročju Device Marije, poudarjajoč tudi telesni vidik tega dogodka: Jezus je bil spočet "absque semine ex Spiritu Sancto" (lateranski koncil 649: DS 503: S 195) – "brez moškega semena iz Svetega Duha"« (*Katekizem*, 496). Marija je bila devica tudi med porodom, saj »ga je rodila, brez da bi bila okrnjena njena deviškost, tako kot ga je brez izgube deviškosti rodila (...). Jezus Kristus se je na čudovit način rodil iz deviškega telesa.«³ Dejansko Kristusovo rojstvo »ni zmanjšalo deviške nedotaknjenosti" njegove matere, "ampak jo je posvetilo" (C 57)« (*Katekizem*, 499). Po porodu je Marija ostala vedno devica. Cerkveni očetje so v svojih razlagah evangelijev in v svojih odgovorih na različne ugovore vselej potrjevali to dejstvo, ki izraža njeno popolno pripravljenost in absolutno izročitev božjemu odrešenjskemu načrtu. Sveti Bazilij je to povzel rekoč, da »tisti, ki ljubijo Kristusa, ne dopuščajo trditve, da bi Božja Mati v kakšnem trenutku prenehala biti devica.«⁴

³ SV. LEON VELIKI, *Lectis dilectionis tuae*, DS 291-294.

⁴ SV. BAZILIJ, *In Christi generationem*, 5.

Marija je bila vzeta v nebesa. »Ko je brezmadežna Devica, obvarovana v nedotaknjenosti od kakršnega koli madeža izvirnega greha, dovršila tek zemeljskega življenja, je bila končno s telesom in dušo vzeta v nebeško slavo; in Gospod jo je povišal za Kraljico veseljstva, da bi bila v popolnejši meri upodobljena po svojem Sinu, Gospodu gospodov in zmagovalcu nad grehom in smrtjo.«⁵ Vnebovzetje Device Marije predstavlja anticipacijo vstajenja preostalih kristjanov (prim. *Katekizem*, 966). Marijino kraljevo dostojanstvo temelji na njenem božjem materinstvu in na njeni zedinjenosti z delom odrešenja.⁶ Pij XII. je 1. novembra 1954 postavil praznik Svete Marije Kraljice.⁷

Marija je Odrešenikova Mati. Zaradi tega njeno božje materinstvo vključuje tudi njeno sodelovanje pri zveličanju ljudi: »Tako je Marija, Adamova hči, pritrčila božji besedi in postala Jezusova mati. In ko je z vsem srcem in neovirano od kakršnega koli greha sprejela odrešitveno božjo voljo, je sama sebe kot Gospodovo deklo popolnoma posvetila osebi in delu svojega Sina in je tako pod njim in z njim služila po milosti vsemogočnega Boga skrivnosti odrešenja. Po pravici torej menijo cerkveni očetje, da je Bog Marijo uporabil ne kot zgolj pasivno orodje, temveč da je s svobodno vero in pokorščino sodelovala pri odrešenju človeštva.«⁸ To sodelovanje se kaže tudi v njenem duhovnem materinstvu. Marija, nova Eva, je resnična mati ljudi v redu milosti, saj sodeluje pri rojstvu v življenje milosti in pri duhovnem razvoju vernikov: Marija je »na popolnoma edinstven način sodelovala pri Odrešenikovem delu za obnovitev nadnaravnega življenja v dušah. S tem je postala mati v redu milosti.«⁹ (prim. *Katekizem*, 968). Marija je tudi posrednica in njeno materinsko posredovanje, ki je vselej podrejeno edinstvenemu posredovanju Kristusa, se je začelo z njenim *fiat* ob oznanjenju in se nadaljuje v nebesih, kajti »vzeta (...) v nebesa te zveličavne naloge ni odložila, temveč nam z mnogotero priprošnjo še naprej pridobiva darove večnega zveličanja. (...) Zato blaženo Devico kličemo z naslovi priprošnjice, pomočnice, besédnice in srédnice«¹⁰ (prim. *Katekizem*, 969).

Marija je podoba in vzor Cerkev: »Devica Marija je za Cerkev zgled glede vere in ljubezni. Zato je "preodlični in docela edinstveni ud Cerkev" (C 53) ter celo "vzorno uresničenje" (...) Cerkev (C 63)« (Katekizem, 967). Pavel VI. je 21. novembra 1964 slovesno imenoval Marijo za Mater Cerkev, da bi izrecno poudaril njeno materinsko vlogo nad krščanskim ljudstvom.¹¹

Iz doslej povedanega je razumljivo, da je pobožnost Cerkev do presvete Device bistven notranji element krščanskega češčenja.¹² Devici Mariji »Cerkev po pravici izkazuje posebno češčenje. Že od najstarejših časov so namreč blaženo Devico častili z naslovom "božje Porodnice", pod katere varstvo se verniki v molitvi zatekajo v vseh svojih nevarnostih in potrebah. (...) To češčenje (...) je sicer docela edinstveno, vendar se bistveno razlikuje od

⁵ DRUGI VATIKANSKI KONCIL, konst. *Lumen Gentium*, 59; prim. razglasitev dogme o vnebovzetju blažene Device Marije, papež Pij XII. leta 1950: DS 3903.

⁶ Prim. Pij XII., enc. *Ad coeli reginam*, 11. 10. 1954: AAS 46(1954)625-640.

⁷ Prim. AAS 46(1954)662-666.

⁸ DRUGI VATIKANSKI KONCIL, konst. *Lumen Gentium*, 56.

⁹ *Prav tam*, 61.

¹⁰ *Prav tam*, 62.

¹¹ Prim. AAS 56(1964)1015-1016.

¹² Prim. PAVEL VI., *Marialis cultus*, 56.

češčenja, kakršnega izkazujemo tako učlovečeni Besedi kakor tudi Očetu in Svetemu Duhu in katerega Mariji izkazovano češčenje kar najbolj pospešuje.«¹³ Češčenje svete Marije »se izraža v bogoslužnih praznikih, ki so posvečeni Božji Materi (prim. B 103) in v marijanskih molitvah, npr. v svetem rožnem vencu« (*Katekizem*, 971).

3. PODOBE IN PREROKBE UČLOVEČENJA

Pri obravnavanju prejšnje teme smo videli, da po grehu naših prastaršev, Adama in Eve, Bog človeka ni zapustil, ampak jima je obljubil Zveličarja (prim. 1 Mz 3,15; *Katekizem*, 410).

Po izvirnem grehu in obljubi Odrešenika je znova Bog tisti, ki da pobudo in sklene zavezo z ljudmi: z Noetom po potopu (prim. 1 Mz 9-10), nato pa predvsem z Abrahamom (prim. 1 Mz 15-17), kateremu je obljubil, da mu bo dal obilno potomstvo in iz njega naredil veliko ljudstvo, ki mu bo dal v posest novo deželo in v katerem bodo nekega dne blagoslovljeni vsi narodi. Zaveza je bila potem obnovljena z Izakom (prim. 1 Mz 26,2-5) in z Jakobom (prim. 1 Mz 28,12-15; 35,9-12). V stari zavezi doseže najbolj dovršeno obliko v Mojzesu (prim. 2 Mz 6,2-8; 2 Mz 19-34).

Pomemben trenutek v zgodovini razmerja med Bogom in Izraelom je bila Natanova prerokba (prim. 2 Sam 7,7-15), ki oznani, da bo Mesija izmed Davidovih potomcev in da bo kraljeval nad vsemi narodi, ne samo nad Izraelom. O Mesiju je v drugih preroških besedilih zapisano, da se bo rodil v Betlehemu (prim. *Mih* 5,1), da bo pripadal Davidovemu rodu (prim. *Iz* 11,1; *Jer* 23,5); da mu bodo dali ime »Emanuel«, kar pomeni Bog z nami (prim. *Iz* 7,14); da bo imenovan »Močni Bog, Večni Oče, Knez miru« (*Iz* 9,5) itd. Poleg teh besedil, ki Mesija opisujejo kot kralja in Davidovega potomca, so še druga, ki ravno tako na preroški način govorijo o Mesijevem odrešenjskem poslanstvu in ga imenujejo Gospodov služabnik, trpeči služabnik, ki bo na svoje telo prevzel spravo in mir (prim. *Ef* 2,14-18): *Iz* 42,1-7; 49,1-9; 50, 4-9; 52,13-53, 12. V tem kontekstu je pomemben odlomek *Dan* 7, 13-14 o Sinu človekovem, ki na skrivnostni način preko ponižnosti in sestopanja premaga položaj človeka in dokončno vzpostavi mesijansko kraljestvo (prim. *Katekizem*, 440).

Glavne podobe Odrešenika v stari zavezi so nedolžni Abel, véliki duhovnik Melkizedek, Izakovo žrtvovanje, Jožef, ki ga prodajo njegovi bratje, pashalno jagnje, bronasta kača, ki jo Mojzes povzdigne v puščavi, ter prerok Jona.

4. KRISTUSOVA IMENA

V teku stoletij so teologi in duhovni pisci Kristusu pripisovali številna imena in nazive. Nekaj jih je vzetih iz stare zaveze in nekaj iz nove. Nekatere je uporabljal ali sprejemal Jezus sam, druge mu je skozi stoletja dodala Cerkev. Oglejmo si najpomembnejša in najpogostejša med temi imeni.

¹³ DRUGI VATIKANSKI KONCIL, konst. *Lumen Gentium*, 66.

Jezus (prim. *Katekizem*, 430-435), kar v hebrejščini pomeni »Bog rešuje«: »Pri oznanjenju mu angel Gabrijel da kot lastno ime ime Jezus, ki izraža hkrati njegovo identiteto in njegovo poslanstvo« (*Katekizem*, 430), to pomeni, da je On Božji Sin, ki je postal človek, da bi »svoje ljudstvo odrešil grehov« (*Mt* 1,21). Ime Jezus pomeni, »da je ime Boga samega navzoče v osebi njegovega Sina (prim. *Apd* 5,41; *3 Jn* 7), ki se je učlovečil za vesoljno in dokončno odrešenje grehov. Je to božje ime, ki edino prinaša zveličanje (prim. *Jn* 3,5; *Apd* 2,21) in ki ga morejo odtlej klicati vsi, kajti z učlovečenjem se je združilo z vsemi ljudmi« (*Katekizem*, 432). Jezusovo ime je v srcu krščanske molitve (prim. *Katekizem*, 435).

Kristus (prim. *Katekizem*, 436-440), kar izhaja grškega prevoda hebrejske besede »Mesija« in pomeni »maziljenec«. To postane Jezusovo lastno ime, »ker Jezus popolnoma izpolnjuje božje poslanstvo, katerega naznačuje. V resnici so bili v Izraelu v božjem imenu maziljeni tisti, ki so bili Bogu posvečeni za poslanstvo, prihajajoče od njega (*Katekizem*, 436). Tako je bilo v primeru duhovnikov, kraljev in izjemoma prerokov. Na najodličnejši način je moralo tako biti v primeru Mesija, ki ga Bog pošlje, da dokončno vzpostavi njegovo kraljestvo. Jezus je izpolnil Izraelovo mesijansko upanje v svoji trojni vlogi duhovnika, preroka in kralja (prim. *prav tam*). Jezus je »sprejel naslov Mesija, do katerega je imel pravico (prim. *Jn* 4,25-26; 11,27), a ne brez pridrška, ker ga je del njegovih sodobnikov razumelo po preveč človeškem pojmovanju (prim. *Mt* 22,41-46), v bistvu politično (prim. *Jn* 6,15; *Lk* 24,21)« (*Katekizem*, 439).

Jezus Kristus je Božji Edinorojenec, edini Božji Sin (prim. *Katekizem*, 441-445). Jezusovo sinovsko razmerje do njegovega Očeta ni posinovljenje, tako kot v našem primeru, temveč naravno božje sinovstvo, to pomeni, »edinstveno in večno razmerje Jezusa Kristusa do Boga, njegovega Očeta: Jezus Kristus je edinorojeni Očetov Sin (prim. *Jn* 1,14.18; 3,16.18) in Bog sam (prim. *Jn* 1,1). Za to, da smo kristjani, je potrebno verovati, da je Jezus Kristus Božji Sin (prim. *Apd* 8,37; *1 Jn* 2,23)« (*Katekizem*, 454). Evangeliji »v dveh slovesnih trenutkih, pri Kristusovem krstu in njegovem spremenjenju, navajajo Očetov glas, ki ga označuje kot svojega "ljubljenega Sina" (prim. *Mt* 3,17; 17,5). Jezus sam sebe označuje kot "edinorojenega Božjega Sina" (*Jn* 3,16) in s tem naslovom potrjuje svojo večno preeksistenco« (*Katekizem*, 444).

Gospod (prim. *Katekizem*, 446-451): »v grškem prevodu starozaveznih knjig je ono neizrekljivo ime, s katerim se je Bog razodel Mojzesu (prim. *2 Mz* 3,14), namreč YHWH, podano s "Kyrios" ["Gospod"]. Gospod postane od tedaj naprej najbolj običajno ime za označevanje božjosti Izraelovega Boga samega. V tem krepkem pomenu uporabljaja nova zaveza naslov "Gospod" hkrati za Očeta, a tudi – in to je novost – za Jezusa, ki je s tem priznan za Boga samega (prim. *1 Kor* 2,8)« (*Katekizem*, 446). Prve cerkvene veroizpovedi Jezusu pridevajo božji naslov Gospod in s tem »potrjujejo od samega začetka (prim. *Apd* 2,34-36), da oblast, čast in slava, ki gredo Bogu Očetu, pripadajo tudi Jezusu (prim. *Rim* 9,5; *Tit* 2,13; *Raz* 5,13), ker je "božje narave" (*Flp* 2,6) in ker je Oče razglasil to Jezusovo najvišje gospostvo s tem, da ga je obudil od mrtvih in ga povišal v svoje veličastvo (prim. *Rim* 10,9; *1 Kor* 12,3; *Flp* 2,11)« (*Katekizem*, 449). Krščanska molitev, liturgična in osebna, je zaznamovana z naslovom »Gospod« (prim. *Katekizem*, 451).

5. KRISTUS JE EDINI POPOLNI SREDNIK MED BOGOM IN LJUDMI. JE UČITELJ, DUHOVNIK IN KRALJ.

»Jezus Kristus je pravi Bog in pravi človek, v enoti svoje božje osebe; zaradi tega je edini srednik med Bogom in ljudmi« (*Katekizem*, 480). V Novi zavezi najdemo najgloblji izraz o Kristusovem posredovanju v Prvem pismu Timoteju: »Bog je namreč samo eden. Samo eden je tudi srednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus, on, ki je sam sebe dal v odkupnino za vse« (1 Tim 2,5). Tukaj je predstavljena oseba srednika in njegovo delovanje. V Pismu Hebrejcem pa Kristus nastopa kot srednik nove zaveze (prim. Heb 8,6; 9,15; 12,24). Jezus Kristus je srednik, ker je popoln Bog in popoln človek, toda srednik je v svoji človeškosti in preko nje. Ta novozavezna besedila predstavljajo Kristusa kot preroka in razodevalca, kot vélikega duhovnika in kot Gospoda vsega stvarstva. Ne gre za tri različne službe, ampak za tri različne vidike odrešilne funkcije enega srednika.

Kristus je prerok, oznanjen v Peti Mojzesovi knjigi (18,18). Za preroka so Jezusa imeli ljudje (prim. Mt 16,14; Mr 6,14-16; Lk 24,19). Sam začetek Pisma Hebrejcem je tozadevno nadvse pomenljiv. Toda Kristus je več kot prerok: On je Učitelj, to pomeni, tisti, ki uči z lastno oblastjo, z do tedaj nepoznano oblastjo, nad katero so bili poslušalci presenečeni. Vzvišeni značaj Jezusovega nauka temelji na dejstvu, da je Bog in človek. Jezus ne samo uči resnico, temveč je On Resnica, ki je postala vidna po utelešenju. Kristus, večna Očetova Beseda, »je ena sama, popolna in nepresegljiva Očetova Beseda. V njem nam pove vse, in nobene druge besede ne bo kakor ta« (*Katekizem*, 65). Kristusov nauk je dokončen, tudi v smislu, da je z njim božje razodetje ljudem v zgodovini doseglo svojo končno dovršitev.

Kristus je duhovnik. Posredovanje Jezusa Kristusa je duhovniško posredovanje. V Pismu Hebrejcem, katerega osrednja tema je Kristusovo duhovništvo, je Jezus Kristus predstavljen kot véliki Duhovnik nove zaveze, »véliki duhovnik (...) po Melkizedekovem redu« (Heb 5,10; 6,20), »svet, nedolžen, neomadeževan« (Heb 7,26), »ki je "z eno daritvijo za vselej naredil popolne tiste, ki jih posvečuje" (Heb 10,14), to je po eni sami žrtvi na križu« (*Katekizem*, 1544). Na enak način kot je Kristusova daritev – njegova smrt na križu – ena sama zaradi enotnosti med duhovnikom in žrtvijo neskončne vrednosti, tako je tudi njegovo duhovništvo eno samo. On je edina žrtev in edini duhovnik. Daritve stare zaveze so bile podoba Kristusove daritve in so svojo veljavo dobivale ravno zaradi njihove usmerjenosti h Kristusovi daritvi. Službeno duhovništvo in duhovništvo vernikov sta deležni Kristusovega duhovništva, večnega duhovništva, ter se mu ne dodajata niti ga ne nasledita (prim. *Katekizem*, 1544-1547).

Kristus je Kralj. Kralj je ne samo kot Bog, ampak tudi kot človek. Kristusova vzvišenost je temeljni vidik njegovega odrešilnega posredovanja. Kristus odrešuje, ker ima dejansko moč, da to stori. Vera Cerkve govori o Kristusovi kraljevskosti in v veroizpovedi izpričuje, da »njegovemu kraljestvu ne bo konca«, s čimer ponavlja besede nadangela Gabrijela Mariji (prim. Lk 1,32-33). Kristusovo kraljevo dostojanstvo je bilo oznanjeno že v Stari zavezi (prim. Ps 2,6; Iz 7,6; 11,1-9; Dan 7,14). Vendar pa Kristus ni veliko govoril o svoji kraljevskosti, ker je bilo med Judi tistega časa zelo razširjeno materialno in zemeljsko pojmovanje mesijanskega kraljestva. Je pa to priznal v posebej slovesnem trenutku, ko je na Pilatovo vprašanje odgovoril: »Ti praviš, da sem kralj« (Jn 18,37). Kristusovo kraljevo dostojanstvo ni metaforično, ampak stvarno in pomeni oblast zakonodajalca in sodnika. Je kraljevanje, ki temelji na dejstvu, da je On učlovečena Beseda in da je naš Odrešenik.¹⁴ Njegovo kraljestvo je

¹⁴ Prim. PIJ XI., enc. *Quas primas*, 11. 11. 1925, AS 17(195)599.

duhovno in večno. Je kraljestvo svetosti in pravičnosti, ljubezni, resnice in miru.¹⁵ Kristus kraljuje tako, da k sebi po svoji smrti in vstajenju pritegne vse ljudi (prim. *Jn 12,32*). Kristus, Kralj in Gospodar veseljstva, je postal vsem služabnik, ko »ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge (*Mt 20,28*)« (*Katekizem*, 786).

Vsi verniki so udeleženi »pri trojni Kristusovi službi in nosijo odgovornost za poslanstvo in služenje, ki iz tega izhajata« (*Katekizem*, 783).

6. VSE KRISTUSOVO ŽIVLJENJE JE ODREŠILNO

Kar zadeva Kristusovo življenje, »veroizpoved govori (...) samo o skrivnostih učlovečenja (spčetje in rojstvo) in velike noči (trpljenje, križanje, smrt, pokop, sestop pred pekel, vstajenje, vnebohod). Izrecno ničesar ne pove o skrivnostih Jezusovega skritega in javnega življenja; toda člani vere, ki se tičejo Jezusovega učlovečenja in velike noči, osvetljujejo *celotno* Kristusovo zemeljsko življenje« (*Katekizem*, 512).

Vse Kristusovo življenje je odrešilno in katero koli njegovo človeško dejanje vsebuje presežno vrednost odrešenja. Celó v najpreprostejših in na videz manj pomembnih Jezusovih dejanjih se nahaja učinkovito udejanjanje njegovega posredovanja med Bogom in ljudmi, saj so to vedno dejanja učlovečene Besede. Ta nauk je posebej globoko doumel sveti Jožefmarija, ki je učil, da je treba vse zemeljske poti preoblikovati v božje poti posvečevanja: »Približa se polnost časov in za izpolnitev te naloge (...) se rodi Dete v Betlehemu. On je Odrešenik sveta; a še preden spregovori, ljubi z deli. S seboj ne prinaša nobene čarobne formule, ker ve, da mora odrešenje, ki ga ponuja, najprej prodreti skozi srce človeka. Njegova prva dejanja so smeh, otroški jok, nemočno spanje učlovečenega Boga – da bi se zaljubili, da bi ga znali sprejeti v svoje roke.«¹⁶

Leta Kristusovega skritega življenja niso zgolj priprava na njegovo javno delovanje, temveč so pristna odrešilna dejanja, usmerjena v dovršitev pashalne skrivnosti. Velik teološki pomen je vsebovan v dejstvu, da je Jezus večji del svojega življenja preživel na enak način, kot ogromna večina ljudi: v vsakdanjem življenju družine in dela v Nazaretu. Nazaret je šola družinskega življenja, šola človeškega dela.¹⁷ Kristus uresničuje naše odrešenje tudi v dolgih letih svojega skritega življenja in tako znotraj odrešenjske zgodovine daje poln božanski pomen vsakodnevnomu delu kristjana ter milijonov ljudi dobre volje: »Jezus raste in živi, kakor eden izmed nas, in nam razodeva, da ima človeško življenje, vsakdanje in običajno življenje, božanski smisel.«¹⁸

José Antonio Riestra

¹⁵ Prim. RIMSKI MISAL, *Hvalospev pri maši na praznik Kristusa, Kralja veseljstva*.

¹⁶ SV. JOŽEFMARIJA, *Jezus prihaja mimo*, 36.

¹⁷ Prim. PAVEL VI., *Allocuzione a Nazaret*, 5. 1. 1964: *Insegnamenti di Paolo VI* 2(1964)25.

¹⁸ SV. JOŽEFMARIJA, *Jezus prihaja mimo*, 14.

Osnovna literatura

Katekizem katoliške Cerkve, 484-570, 720-726 in 963-975.

BENEDIKT XVI. — JOSEPH RATZINGER, *Jezus iz Nazareta* (Uvod in pog. 10).